

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-27

Ärendenummer AVO-2021-00568

Handläggare

Simon Andrén Cederholm, Robert Hjerdt, Petra Palkio

simon.cederholm@aldrevardomsorg.goteborg.se

Återrapport möjligheter att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom gällande ramavtal

Förslag till beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom ramavtal för vård- och omsorgsboende hos den leverantör som bedöms ha bäst förutsättningar för målgruppen.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden förklarar uppdraget om att undersöka möjligheter att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom gällande ramavtal för vård- och omsorgsboende som avslutat.

Sammanfattning

Detta tjänsteutlåtande är en återrapport på uppdraget om att undersöka möjligheter att avropa platser inom gällande ramavtal för vård- och omsorgsboende. Detta ärende återrapporterar inte uppdraget om att i samband med nyproduktion av vård- och omsorgsboende i Björlanda förbereda för lägenheter med service helt- eller till väsentlig del på finska eftersom det först bli aktuellt inför drift-start 2027–2028.

En leverantör har redovisat en plan för konvertering av boende i Angered. I närtid innebär det att nio lägenheter konverteras och avropas vid behov. Utifrån antal väntande till vård- och omsorgsboende så bedöms ett sådant behov finnas och placering kan erbjudas så snart leverantören konverterat sin verksamhet och efter vård- och omsorgstagarens önskan.

I detta ärende har representanter från berörd minoritet getts möjlighet till att komma med frågor till leverantörer som användes i enkät och intervjumall. Dialog har också förts med en referensgrupp bestående av representanter för Göteborg Stads råd för nationella minoriteten sverigefinnar. Vid dialog med sverigefinsk referensgrupp poängteras vikten av att utöka antal platser. Referensgruppen anser att alternativet privat leverantör i kombination med att fortsatt utveckla nyproduktion skulle kunna tillgodose rättigheter och behov snabbast. Den slutliga bedömningen från representanterna är att leverantörens alternativ ger möjlighet till ytterligare platser med finskspråkig inriktning vilket bedöms som positivt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I det fall att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom ramavtal för vård- och omsorgsboende så innebär det att de platserna blir utöver den planerade volymen i budget 2025. Detta motiveras utifrån att det annars inte finns några ekonomiska incitament för leverantören att konvertera del av verksamhet.

Vid beslut bedöms leverantören kunna konvertera platser relativt snabbt och inom loppet av några månader. Leverantören har långsiktiga expansionsmöjligheter om att ytterligare utöka med 9 lägenheter i det fall behovet skulle finnas längre fram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stad ingår sedan 2011 i förvaltningsområdet för finska. Detta betyder att enskilda har rätt att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom äldreomsorg av medarbetare som behärskar finska och att kulturell identitet ska skyddas och främjas. Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk har förvaltningen en skyldighet att informera den som söker bistånd inom ramen för äldreomsorg om möjligheterna till sådan service och omvårdnad som benämnts ovan (2009:724, § 18 a-c). Sverigefinnar har rätt att få information och kontakta Göteborgs Stad på finska muntligt och skriftligt. Kommuner ska ge möjlighet till inflytande i frågor som berör nationella minoriteter. Strukturerad dialog ska föras i syfte att kunna beakta synpunkter, rättigheter och behov i beslutsfattande (§ 5 2009:724). Kommuner ska informera rättighetsbärare om deras rättigheter och om det allmännas ansvar (§ 3 2009:727).

I detta ärende har Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten getts möjlighet till att komma med frågor till leverantörer som användes i enkät och intervjumall. Dessa frågor framgår i bilaga två. I detta ärende har också dialog förts med en referensgrupp bestående av representanter för Göteborg Stads råd för nationella minoriteten sverigefinnar. Syftet var att möjliggöra en fördjupad och strukturerad dialog om uppdraget för att på så sätt ytterligare kunna beakta målgruppens synpunkter och erfarenheter. Anteckningar från dialogmötet den 7 januari 2025 framgår i bilaga tre.

Samverkan

Information ges i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 19 februari 2024.

Bilagor

1. Nämndens protokoll 2024-05-28
2. Sverigefinska rådets frågor till privata leverantörer gällande uppdraget om att öka antalet finskspråkiga platser för vård- och omsorgsboende
3. Protokoll Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten 24-10-24
4. Anteckningar från dialog med sverigefinsk referensgrupp 2025-01-07
5. Leverantör/alternativ B plan för att erbjuda finskspråkig vård- och omsorg utifrån enkätsvar.

Ärendet

Nämnden ska ta ställning till förvaltningens återredovisning av uppdraget om att undersöka möjligheter att avropa platser inom gällande ramavtal för vård- och omsorgsboende. Förvaltningen föreslår att nämnden fattar beslut om att avropa platser för

finsk vård- och omsorg inom ramavtal för vård- och omsorgsboende hos den leverantör som bedöms ha bäst förutsättningar för målgruppen. Därutöver föreslås uppdraget om att undersöka möjligheter att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom gällande ramavtal för vård- och omsorgsboende som avslutat.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Den 28 maj 2024 (§ 68) beslutade äldre samt vård- och omsorgsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheter att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom gällande ramavtal för vård- och omsorgsboende. Detta uppdrag gavs mot bakgrund mot förvaltningens bedömning att det saknas förutsättningar för att konvertera fler lägenheter i befintligt bestånd i egen regi.

Vid samma sammanträde fick förvaltningen även i uppdrag att i samband med nyproduktion av vård- och omsorgsboende i Björlanda förbereda för lägenheter med service helt- eller till väsentlig del på finska (ÅVON 2024-05-28 § 68). Eftersom detta blir aktuellt först inför drift-start 2027-2028 ingår detta uppdrag inte i den nu aktuella återrapporten.

Mot bakgrund av att behovet inte kan täckas fullt ut av Göteborgs Stads egna vård- och omsorgsboenden är det juridiskt möjligt att göra en förfrågan till leverantörerna på ramavtalet om de antingen har denna inriktning eller avser att utöka med inriktningen för att möta behovet. Den övergripande karaktären på ramavtalet påverkas inte utan det är fortsatt samma antal platser i takvolym och samma priser. Göteborgs Stad tillämpar redan detta för den judiska minoriteten där det finns ett vård- och omsorgsboende med en sådan inriktning även om det inte krävts specifikt i upphandlingen.

Process för att bedöma lämpliga leverantörer för finskspråkiga platser inom vård- och omsorgsboende

Samtliga leverantörer inom ramavtalet tillfrågades om möjligheten till fortsatt dialog om planering för att erbjuda finskspråkiga vård- och omsorgslägenheter. Två leverantörer meddelade att de var intresserade av att påbörja en dialog och planering för eventuell konvertering. Leverantörerna går i detta underlag under benämning som leverantör/alternativ A och leverantör/alternativ B.

En enkät togs fram i dialog med sverigefinska rådet. Frågorna framgår i bilaga 2 och två leverantörer besvarade enkäten. Förvaltningen genomförde dialog med respektive ledning för leverantörernas aktuella boenden. Efter detta drog sig en leverantör ur. Ett alternativ presenterades för sverigefinsk referensgrupp.

I beskrivning för leverantör/alternativ B framgår att det finns ett lämpligt boende i Angered som kan konverteras för att möta behov för äldre finstalande att fortsätta kunna leva en finsk livsstil. Leverantören planerar att i ett första steg erbjuda nio lägenheter för målgruppen och kan över tid i det fall som behoven skulle öka, utöka med ytterligare nio lägenheter.

Det finns möjligheter på boendet att avgränsa och skapa avskild matsal, kök och samlingsrum för hyresgästerna. Bastu finns inte på boendet. Leverantören beskriver vidare fler aktiviteter som kan erbjudas hyresgästerna med bland annat en närliggande kyrka med gudstjänst på finska och möjligheten att skapa finstalande mötesytor. Det

planeras att erbjudas kulturella aktiviteter som är finskinspirerade och på olika sätt kommer finsinriktad mat att erbjudas. Finländska högtider kommer att uppmärksammas.

Leverantören beskriver vidare sin plan för att undvika målkonflikter på boendet mellan andra hyresgäster och andra medarbetare på boendet.

Leverantören behöver rekrytera finskspråkiga medarbetare för att täcka möjliga behov. Bedömning från leverantören är att det kan vara relativt enklare att rekrytera finsktalande personal till boendet eftersom boendet är lokaliserat i det område där det finns flest boende med sverigefinsk bakgrund.

Dialog med referensgrupp och representanter för Göteborg Stads råd för nationella minoriteten sverigefinnar

Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten valde representanter till referensgrupp. Representanterna tog del av anonymiserat underlag för att kommentera innehåll. Förvaltningen erbjöd och genomförde dialog om uppdraget och av privat leverantör föreslagen plan med referensgruppen den 7 januari 2025. I bilaga 3 framgår anteckningar från mötet i sin helhet.

I dialogen tydliggjorde förvaltningen att det inte är krav som ställs på leverantören utan att de i stället behöver leva upp till skyldigheter och behov. Finsk inriktning ska kunna väljas hos leverantören och servicen ska motsvara den kommunala finskspråkiga verksamheten.

Representanter för minoriteten framförde en del oro kring förändringen men också del positiva aspekter i leverantörens plan. Bland annat lyfts det som en fördel med ett boende i Angered och dess närhet till annan verksamhet som riktar sig till målgruppen. I mötet ställdes frågor om när i tid leverantören kan konvertera vilket besvarades från förvaltningen.

Referensgruppen anser att alternativet privat leverantör i kombination med att fortsatt utveckla nyproduktion snabbast skulle kunna tillgodose rättigheter och behov. Den slutliga bedömningen från representanterna är att leverantörens alternativ ger möjligheter till ytterligare platser med finskspråkig inriktning vilket bedöms som positivt. Den slutliga bedömningen från representanterna är att leverantörens alternativ ger möjligheter utifrån förutsättningarna och ytterligare platser med finskspråkig inriktning vilket bedöms som positivt.

Nuvarande behov utifrån väntande till vård- och omsorgsboende med finsktalande personal

I januari 2025 finns det inom somatisk inriktning totalt 7 personer väntande och med demensinriktning totalt 10 personer väntande.

Somatik		Demens	
Från bostad/korttid:	Byte:	Från bostad/korttid:	Byte:
1 beslut dec 2024. Tackat nej till andra erb. Ännu ej fått finskt	6 st varav 2 st tackat nej och resterande ännu inte fått erbjudande om finskt	2 personer varav 1 beslut okt 2024, tackat nej till finskt. 1 beslut dec 2024, ännu inget erb.	8 st varav 4 st tackat nej och resterande ännu inte fått erbjudande om finskt
Totalt: 7		Totalt: 10	

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att en leverantör har redovisat en plan för konvertering av nio lägenheter till helt eller väsentlig del på finska och att det finns en plan för rekrytering av finskspråkig kompetens för att möta behov och rättigheter. Förvaltningen bedömer också att den process som genomförts har gett både leverantörer och representanter från minoriteten möjlighet och rätt till delaktighet i förslag till beslut.

I leverantörens plan ingår att över tid kunna konvertera ytterligare nio lägenheter vilket kommer bedömas över tid och i relation till de behov som uttrycks i väntande till vård- och omsorgsboende med finstalande personal.

Förvaltningen bedömer att med det tillskott som nio ytterligare platser utgör tillgodoses behoven i högre grad och erbjuder målgruppen valfriheten att välja mellan egen och annan regi när det gäller vård- och omsorgsboende som erbjuder helt eller till väsentlig del på finska.

Dialogen med sverigefinsk referensgrupp poängterar vikten av att utöka antal platser. Referensgruppen anser att alternativet privat leverantör i kombination med att fortsatt utveckla nyproduktion snabbast skulle kunna tillgodose rättigheter och behov. Den slutliga bedömningen från representanterna är att leverantörens alternativ ger möjligheter till ytterligare platser med finskspråkig inriktning vilket bedöms som positivt.

Förvaltningen bedömer att nämnden bör ge uppdrag om att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom ramavtal för vård- och omsorgsboende hos den leverantör som bedöms ha bäst förutsättningar för målgruppen och med boende i Angered. Vid beslut enligt förslag kommer besked ges till leverantör om att förbereda konvertering enligt plan. Placering kommer ske utefter behov och önskan när möjligheter finns och är inte en garanterad volym. I det fall att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom ramavtal för vård- och omsorgsboende så innebär det att de platserna blir utöver den planerade volymen i budget 2025. Detta motiveras utifrån att det annars inte finns några ekonomiska incitament för leverantören att konvertera en del av verksamheten.

Vid beslut kommer en mer konkret tidplan för det fortsatta arbetet tas fram tillsammans med leverantör så att förvaltningens boendesamordning ges rätt förutsättningar.

Förvaltningen bedömer att med denna redovisning och förslag till beslut bör nämnden förklara uppdraget om att undersöka möjligheter att avropa platser för finsk vård- och omsorg inom gällande ramavtal för vård- och omsorgsboende som avslutat.

Simon Cederholm

Babbs Edberg

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör